

Sprawozdanie z działalności Federacji Polskich Banków Żywności w 2023 r. Informacja rozszerzona dla Banków Żywności

Informacje ogólne

W 2023 roku działania Federacji Polskich Banków Żywności skupione były zgodnie z przyjętym Planem Pracy na 6 celach priorytetowych:

- Zabezpieczenie interesów FPBŻ w relacji do stwierdzonych nieprawidłowości w realizacji programu POPŻ
- FEPŻ 2021-2027
- Zwiększenie różnorodności źródeł finansowania (środki publiczne, biznes, mikrodatki, źródła zagraniczne).
- Wzrost rozpoznawalności BŻ (kampania wizerunkowa, strategia komunikacji)
- Wzrost nowych źródeł zaopatrzenia w żywność (producenci, nowi darczyńcy, rezerwy)
- Praca nad wdrażaniem zmian do Ustawy o Przeciwdziałaniu Marnowaniu Żywności

Pozostałe kluczowe działania realizowane w 2023 roku to m.in.: realizacja programu POPŻ, współpraca z producentami żywności i sieciami handlowymi, koordynacja Świątecznej Zbiórki Żywności, rozwój fundraisingu oraz działania edukacyjne.

Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące realizacji działań w poszczególnych obszarach tematycznych.

1. Wsparcie BŻ w procesach odbioru żywności z sieci handlowych w ramach ustawy o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności

W 2023 roku Federacja Polskich Banków Żywności współpracowała z **10 sieciami handlowymi**: Makro, Auchan, Auchan Direct, Eurocash, Jeronimo Martins, Kaufland, Żabka, Netto, Stokrotka, Polomarket, Mona-Kontra oraz z siecią restauracji KFC, Pizza Hut, Burger King z grupy AmRest. Sporadycznie BŻ odbierały darowizny z magazynu Kaufland oraz JMP. Rozpoczęto rozmowy o współpracy z centrami dystrybucji sieci Auchan oraz zawarciu umowy poprzez FPBŻ z centrami logistycznymi sieci JMP.

Ponadto biuro FPBŻ prowadziło rozmowy w sprawie współpracy z firmą eventową Ministry of Creativity, siecią hotelarską Focus oraz z siecią handlową Vollmart, którą na razie przekazano do lokalnego kontaktu i zawierania umów z BŻ.

W 2023 roku sieci handlowe przekazały na rzecz Banków Żywności **o 377 ton mniej żywności** w porównaniu do roku ubiegłego (2022: 17 592 ton vs. **2023: 17 215 ton**)

Liczba placówek przekazujących darowizny żywności wyniosła ponad **2230 sklepy oraz 241 restauracje** (łącznie 2471 obsługiwanych placówek).

Sieć Handlowa	ilość otrzymanej żywności (kg)	wartość otrzymanych darowizn (zł)	liczba współpracujących sklepów
Jeronimo Martins Polska	5 412 792,35	96018771,67	1011
Kaufland	486643,081	5883197,31	191
Netto	4442626,64	33243708,9	576
Makro cash and carry	3487686,47	45262072,55	31
Stokrotka	972023,74	11219033,92	231
PoloMarket	64180,929	691783,61	71
Auchan	1742945,056	14270683,63	103
Żabka	582232,22	12249348,45	6
Eurocash	22062,271	315 543,96	9
Mona-Kontra	1985,19	15721,16	1
	17 215 177,95	219 169 865,16	2230

W 2023 r. działania sieci handlowych oraz koordynacja **zbiórek na rzecz uchodźców z Ukrainy realizowanych na terenie sklepów sieci Lidl. Przyniosła ponad 155 ton darowizn** żywności oraz produktów nieżywnościowych o wartości ponad 1 742 483,12 zł.

Biuro FPBŻ przygotowało i weryfikowało wraz z sieciami handlowymi rozliczenia partycypacji finansowej w koszty dystrybucji darowizn na podstawie zawartych umów ze sprzedawcami żywności. Na rzecz BŻ z tego tytułu sieci handlowe przekazały 1 385 309,67 zł.

FPBŻ przygotowała materiały pomocnicze i prawne dla BŻ związane z obowiązkami sprawozdawczymi wynikającymi z UoPMŻ (sprawozdanie do GIOŚ z zagospodarowanej żywności oraz do sprzedawców żywności z wykorzystania opłaty za zmarnowaną żywność)

Odbyły się spotkania poświęcone koordynacji i rozwojowi współpracy z sieciami handlowymi: Auchan, JMP, Polomarket.

Biuro FPBŻ brało czynny udział w pracach nad nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności poprzez:

- Spotkania robocze z Food Law Centrum Prawa Żywnościowego i wypracowaniu propozycji do zmian UoPMŻ oraz kwestii dotyczącej mrożenia mięsa czy przekazywania żywności po dacie minimalnej trwałości
- Spotkanie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi poświęcone ewaluacji ustawy.

Federacja brała również udział w spotkaniach:

- Z firmą Donateo w sprawie pozyskania środków finansowych na rzecz BŻ
- Z firmą w Too Good To Go w sprawie wpływu sprzedaży paczek na współpracy z siecią JMP
- Z firmą Vavatech w sprawie rozwoju platformy RAMPA
- Z miastem Warszawa dzięki czemu udało się zawiązać grupę roboczą wraz z przedstawicielami sieci handl. na której to poruszane są tematy przeciwdziałania marnowaniu żywności
- Z firmą GS1 w sprawie EPCIS
- Udział w Kongresie Retail Tec

1.1. Tworzenie i wdrażanie narzędzi technologicznych oraz innowacyjnych rozwiązań w zakresie danych ilościowych darowizn żywności

W ramach działań podjętych w 2023 roku rozwijano funkcjonalność platformy Enova oraz wdrażano platformę RAMPA. W tym celu odbyto spotkania z podwykonawcą oraz przeprowadzono niezbędne prace przygotowawcze. Federacja Polskich Banków Żywności świadczy także stale bieżące wsparcie IT przy zakładaniu kont mailowych, Enova, obsłudze MS Office i rozwiązywaniu problemów.

1.2. Wsparcie BŻ w rozwoju współpracy z sieciami handlowymi

W ramach wspierania Banków Żywności, przeprowadzono 3 szkolenia stacjonarne, w których wzięło udział 17 osób z 5 Banków Żywności w zakresie Enova, platformy RAMPA oraz narzędzi Microsoft Office 365.

2. Wzrost rozpoznawalności Banków Żywności

W 2023 roku działania komunikacyjne skupiły się na relacjach z bieżącą działalnością Banków oraz wydarzeń organizowanych przez Federację.

Relacje z mediami i prowadzenie social mediów

W 2023 roku były kontynuowane relacje z mediami. Zostali zaproszeni na kluczowe wydarzenie, jakim był Światowy Dzień Żywności.

Efektom współpracy z mediami było **12 462 publikacji o łącznym ekwiwalencie reklamowym 48 518 933 zł**. W mediach dominowały tematy związane z pomocą Ukrainie i wpływem inflacji na ceny żywności. Zostały zrealizowane 4 kampanie w social mediach: wspierająca zbiórkę środków na zakup żywności dla potrzebujących podczas świąt Bożego Narodzenia i Świąt Wielkanocnych, wspierająca promocję materiałów z Ekomisji, wspierająca promocję raportu na Światowy Dzień Żywności.

Facebook – liczba fanów na 31.12.2023 – **18 304** (wzrost o 473).

Instagram – liczba fanów na 31.12.2023 - odnotowano: **2 701** polubień (wzrost o 34).

LinkedIn – liczba fanów na 31.12.2023 – **367** (wzrost o 84).

Threads – założono nowy profil Federacji Polskich Banków Żywności na portalu Threads, który na dzień 31 grudnia 2023 roku miał 162 obserwujących.

Wielkanocna Zbiórka Żywności koncentrowała się na działaniach promocyjnych i zbiórce w sklepie charytatywnym zbiorkazywnosci.pl. W promocję medialną wydarzenia została zaangażowana agencja PR. Działania medialne wygenerowały 107 publikacji o ekwiwalencie reklamowym 172 165 zł.

Świąteczna Zbiórka Żywności była realizowana dwutorowo: zbiórki w sklepach oraz zbiórka środków w sklepie on-line. Obu akcjom towarzyszyły kampanie realizowane na platformie FB. Ponadto wysłano informacje prasowe, które wygenerowały 1 023 publikacje o ekwiwalencie reklamowym wynoszącym 1 403 399 zł i zasięgu 60 744 417 zł. Do promocji zbiórki online zaangażowano influencerów w postaci Roberta Makłowicza, Agnieszki Grzelak, Pani Oszczędniczkiej oraz Magdaleny Mrugały.

2.1. Wydarzenia promocyjno-edukacyjne

Z okazji **Światowego Dnia Żywności** zorganizowano konferencję online oraz opracowano raport "Nie Marnuj Jedzenia 2023". Wydarzeniu towarzyszyły takie działania jak: publikacja raportu, powiązanych

z nim filmów oraz informacji prasowych. W promocję został zaangażowany influencer kulinarny Piotr Ogiński. Działania wygenerowały 91 publikacji o ekwiwalencie reklamowym wynoszącym 237 497 zł.

Promowano w mediach raport "Niedożywienie i głód w Polsce", który wygenerował 177 publikacji o ekwiwalencie reklamowym 1 167 458 zł, m.in w Faktach TVN czy Newsweeku.

Z okazji rocznicy udzielania pomocy osobom dotkniętym wojną w Ukrainie opracowano specjalny raport "Rok pomocy Ukrainie" - w wersji polskiej i angielskiej.

Zrealizowano szeroką medialną współpracę z marką Tyskie, podczas której informowano o przekazaniu darowizny na cele statutowe Banków Żywności.

Wspólnie z siecią handlową Jeronimo przeprowadzono kolejną odsłonę kampanii edukacyjnej „Dobra Torba”.

2.2. Inne działania

W 2023 roku przeprowadzono wewnętrzny audyt profili społecznościowych Banków Żywności tworzących Federację Polskich Banków Żywności, w trakcie którego oceniano zgodność i spójność z przyjętym brandbookiem oraz strategią komunikacyjną.

W listopadzie 2023 roku Federacja Polskich Banków Żywności została wyróżniona przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę nagrodą „Dla Dobra Wspólnego” w kategorii „Instytucja i organizacja”.

3. Zwiększenie różnorodności źródeł finansowania w Bankach

Żywności

3.1. Pozyskiwanie funduszy od osób indywidualnych

W 2023 r. darowizny od osób indywidualnych pozyskiwano w ramach takich działań jak: mikrodonacje Donateo w sieci Auchan, akcja Skarbonka w Kaufland, sklep on-line zbiorkazywnosci.pl, czy też wpłaty za pośrednictwem systemu PayU.

3.2. Budowanie relacji z sektorem biznesowym — darowizny granty, dofinansowania, współpraca pro-bono.

W 2023 r. wzmocniono dotychczasowe relacje biznesowe oraz poszerzono o nowych partnerów działań i akcji społecznych. Łącznie Federacja współpracowała z 11 podmiotami biznesowymi. W ramach współpracy biuro było odpowiedzialne za przygotowanie: webinarów, szkoleń, koordynację wolontariatu pracowniczego. Nowi partnerzy, z którymi rozpoczęto wspólne projekty to: Kampania piwowarska, Amazon.

3.3. Współpraca z podmiotami zagranicznymi

W 2023 r. Federacja otrzymała 8 grantów od następujących podmiotów: FEBA, Global Giving, DLL. , Przeznaczeniem grantów były w szczególności wsparcie operacyjne Banków Żywności oraz pomoc ofiarom wojny w Ukrainie.

3.3. Rozwój fundraisingu indywidualnego

W 2023 roku przystąpiliśmy do prac nad rozwinięciem, usystematyzowaniem i sprocesowaniem fundraisingu od darczyńców indywidualnych. W ramach przygotowań do wdrożenia

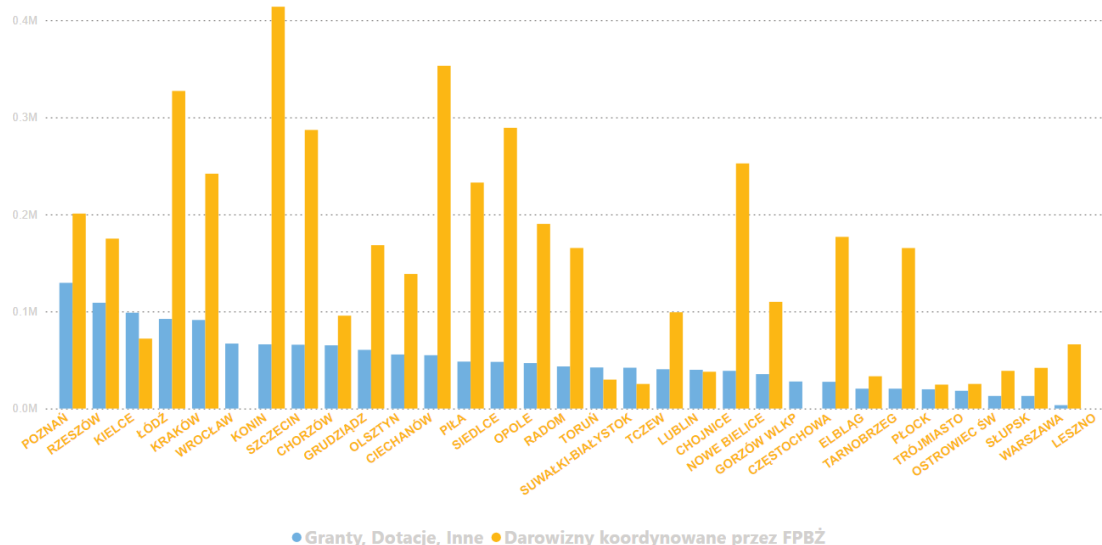
- Konsultacja założeń strategii fundraisingu indywidualnego z ekspertem FAOO
 - Konsultacja mechanizmów promocji zbiórki 1,5% podatku od osób fizycznych z ekspertem FAOO
 - Przeprowadzenie badania profilu osób obserwujących Banki Żywności w mediach społecznościowych (ok. 200 osób)
 - Przeprowadzenie badania profilu obecnych darczyńców indywidualnych Banków Żywności
 - Przegląd technologii CRM i ofert wdrożenia CRM dla celów fundraisingowych
 - Przegląd strategii i taktyk komunikacji fundraisingowych zagranicznych banków żywności
 - Przygotowanie projektu systemu narzędzi elektronicznych do obsługi fundraisingu indywidualnego (CRM, automatyzacja email marketingu, landingi do zbierania kontaktów oraz do przyjmowania darowizn, integratory narzędzi)
 - Pracownik Biura FPBŻ odbył wizytę studyjną w Norwegii oraz szkolenie w FAOO na temat inicjowania i prowadzenia fundraisingu indywidualnego w organizacjach charytatywnych
1. W wyniku przeprowadzonych przygotowań, konsultacji i szkoleń w 2024 roku może być wdrażana technologia oraz procesy zbierania kontaktów do potencjalnych darczyńców indywidualnych.

3.4. Wsparcie finansowe Banków

W 2023 r. do Banków Żywności zostały przekazane następujące fundusze:

- 2,325 mln zł z tytułu darowizn, grantów,
- 28,4 tys. zł z tytułu zbiórki w sklepie online,
- 445 tys. zł z tytułu kart paliwowych,
- 116 tys. zł ze skarbonek Kaufland,
- 90 tys. zł w ramach funduszu ratowania żywności.

Skala przekazanych przez FPBŻ Grantów, dotacji i darowizn żywnościowych w 2023 r.

Marta Czapnik-Jurak wzięła także udział w II Forum Bezpiecznej Żywności, które odbyło się 18 listopada 2023 r. z inicjatywy Green REV Institute i Koalicji Future Food 4 Climate.

4. Realizacja projektów badawczych, rozwojowych i działań sieciujących

4.1. Pola aktywności, wsparcie organizacji ratujących żywność

W 2023 roku kontynuowano realizację projektu sektorowego „Pola Aktywności. Wsparcie organizacji ratujących żywność”, finansowanego z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG.

Założeniem merytorycznym projektu jest wzmocnienie lokalnych organizacji świadczących lub zainteresowanych pomocą żywnościową i wypracowania mechanizmów zwiększających ich finansowanie/ułatwiających przekazywanie nadwyżek żywności.

Partnerem projektu jest Bank Żywności w Norwegii - Matsentralen Norge. Zrealizowane działania w 2023 roku:

- Rozbudowa portalu internetowego: ratujemyzywnosc.pl o
 - Film instruktażowy: (1) “Zbiórki żywności jako sposób pozyskiwania żywności na cele społeczne”
 - Filmy inspiracyjne: (1) “Zwykły dzień pomocy”, (2) “Stowarzyszenie Mayday”
 - Artykuły: (1) Ile jedzenia zmieści 1,5% czyli jak przeprowadzić specyficzną kampanię fundraisingową, (2) Komunikacja na linii samorząd, a organizacje, (3) Jak przełamywać niechęć potrzebujących do nietypowej dla nich żywności.
 - Webinaria: (1) Komunikacja na linii samorząd, a organizacje pozarządowe, (2) Jak skutecznie przeprowadzić kampanię 1,5%,

- Zorganizowano 2 wizyty studyjne: (1) na temat bezpieczeństwa żywności podczas procesu odbierania, transportu, przechowywania i wydawania żywności w Banku Żywności w Krakowie, (2) w Banku Żywności w Ciechanowie na temat tworzenia sieci organizacji partnerskich
- Napisaliśmy ebook dobrych praktyk
- Odbyło się 1 spotkanie networkingowe w Banku Żywności w Poznaniu
- Zostało przeprowadzonych 103 doradztw przez Banki Żywności dla organizacji partnerskich
- Agencja marketingowa na nasze zlecenie przeprowadziła kampanię mailingową do producentów żywności zachęcającą do współpracy. My ze swojej strony dodatkowo poinformowaliśmy o tym działaniu w krótkim filmiku oraz napisaliśmy artykuły, które były promowane w branżowych pismach internetowych.
- Został opracowany poradnik "Bezpieczeństwo dystrybuowanej żywności".
- Zamówiono opracowanie porad prawnych na temat odpowiedzialności za produkty spożywcze przekazywane po upływie daty minimalnej trwałości w kontekście redystrybucji na cele społeczne
- 13.04.2023 r. odbyła się konferencja online podsumowująca projekt pod hasłem "Znaczenie pomocy żywnościowej w Polsce". Zgromadziła ona 416 uczestników.

4.2. Działania z dotacji instytucjonalnej w ramach dotacji Funduszy Norweskich

W 2023 skupiono się na wzmocnieniu sieci Banków Żywności, odbudowywania poczucia wspólnotowości zachwianego po pandemii, gdy Banki nie spotykały się stacjonarnie. Na początku roku została przeprowadzona ankieta dotycząca tego, jakie działania może podjąć biuro, aby wzmocnić poczucie wspólnotowości wśród Banków Żywności. Odpowiedzi wskazały na potrzebę częstszych spotkań stacjonarnych i tworzenie przestrzeni do dyskusji na ważne tematy i wymianę doświadczeń.

W związku z tym odbyło się 2 dniowe spotkanie stacjonarne, połączone ze szkoleniem na temat współpracy z samorządem. Podczas tego spotkania dyskutowano najważniejsze kwestie związane z rozwojem sieci.

Działy 4 grupy robocze (ds. badań dot. niedożywienia, ds. podziału darowizn, ds. ATM FEPŻ, ds. DT FEPŻ).

W grupie roboczej ds. podziału darowizn pracowało 8 osób z BŻ i 3 osoby z biura. Zarząd powołując zespół określił, iż ma on zostać powołany z osób pracujących w Bankach Żywności (przy zagwarantowaniu przekroju wielkości małych, średnich i większych banków) oraz pracowników biura zaangażowanych w koordynację darowizn w FPBŻ. W okresie maj-wrzesień odbyły się 3 spotkania online i jedno dwudniowe stacjonarne spotkanie w biurze Federacji (lipiec 2023). W maju została też przeprowadzona ankieta online wśród Banków Żywności.

Zespół omawiał różne aspekty tematu, m.in. problematykę trudnych darowizn, darowizn od nowych darczyńców, darowizn z przeznaczaniem dla osób uchodźczych, ale także kwestie nieprawidłowości w ewidencjonowaniu darowizn przez Banki, czy darowizny z centrum dystrybucyjnego Żabka. Do każdego poruszanego tematu zostały wypracowane przez zespół rekomendacje, powstał także raport z prac zespołu.

Grupa robocza ds. badań dot. niedożywienia liczyła 12 osób, w tym 10 przedstawicieli Banków Żywności i 2 pracowników z biura. Grupa pracowała w okresie styczeń-kwiecień 2023 online, odbyły się 3 spotkania, grupa konsultowała cele badawcze, kryteria, pytania badawcze i narzędzia badawcze. Dzięki działaniu grupy roboczej ds. badań dot. niedożywienia dodano ankietę skierowaną do organizacji partnerskich banków żywności, czego pierwotnie nie było w założeniach dotyczących

badania. Powstały notatki ze spotkań, nie opracowano raportu (grupa miała charakter doradczy dla zespołu badawczego).

Grupy robocze ds. ATM i ds. DT rozpoczęły pracę w październiku 2023, praca zespołów jest kontynuowana w 2024 roku.

Zorganizowano 2 wizyty studyjne (finansowane w ramach projektu Pola aktywności, jedna została zrealizowana z zaoszczędzonych środków po to, aby stworzyć dodatkową przestrzeń na wymianę doświadczeń i integrację pracowników Banków Żywności)

Wdrożono strategię komunikacji i brandbooka opracowanego w 2023 roku. Odkonano dwudniowe szkolenie stacjonarne z komunikacji dla Banków Żywności oraz 2 szkolenia online.

W ramach projektu zostały zrealizowane badania dotyczące głodu i niedożywienia (opisane powyżej).

4.3. Raport “Niedożywienie i głód w Polsce”

W okresie od stycznia do sierpnia 2023 przeprowadziliśmy pierwsze w Polsce badanie na taką skalę odbiorców żywności oraz organizacji. Kierowniczką badań stała się dr Marta Czapnik-Jurak, badanie miało charakter wieloetapowy i wykorzystywano w nim zarówno elementy jakościowe, jak i ilościowe. Główne narzędzie wykorzystywane do diagnozy stanowiła ankieta papierowa (N=1003) przeprowadzona we wszystkich województwach w kraju. Odbiorcami ankiety byli wyłącznie beneficjenci różnego rodzaju programów wsparcia żywnościowego Banków Żywności. Poza badaniami ilościowymi korzystaliśmy także z dwóch różnych typów wywiadów jakościowych, wywiadów fokusowych (FGI) oraz indywidualnych wywiadów pogłębionych (IDI). Były one przeprowadzone przez 6-osobowy przeszkolony do tego zespół badawczy, nagrywane (rejestracja dźwięku) oraz transkrybowane. W diagnozowaniu problematyki głodu i niedożywienia w Polsce wykorzystano wiedzę płynącą od ekspertów zajmujących się problematyką bezpieczeństwa żywnościowego oraz ubóstwa, jak również od osób, które na co dzień mierzą się z tym problemem. Uwzględnienie głosu ekspertów przez doświadczenie (ang. experts by experience) pozwoliło spojrzeć na problem z różnych perspektyw. W tych przypadkach koncentrowaliśmy się na indywidualnych doświadczeniach respondentów i na próbie zrozumienia sytuacji życiowej, w której się znaleźli. Udało nam się dotrzeć łącznie do 23 osób. Dobór 13 ekspertów merytorycznych miał natomiast charakter celowy i wynikał z poziomu ich wiedzy w danej dziedzinie. Dodatkowo objęto badaniem ankietowym 635 organizacji partnerskich BŻ oraz 30 BŻ. W wyniku badań powstał Raport o głodzie i niedożywieniu w Polsce, zawierający wyniki badań, wnioski i rekomendacje.

26 września 2023 roku odbyła się debata online dotycząca raportu, w której wzięło udział 330 osób. Debata trwała 3 godziny, podczas których zaprezentowano wyniki badań, odbył się też panel ekspercki.

4.4. Newsletter

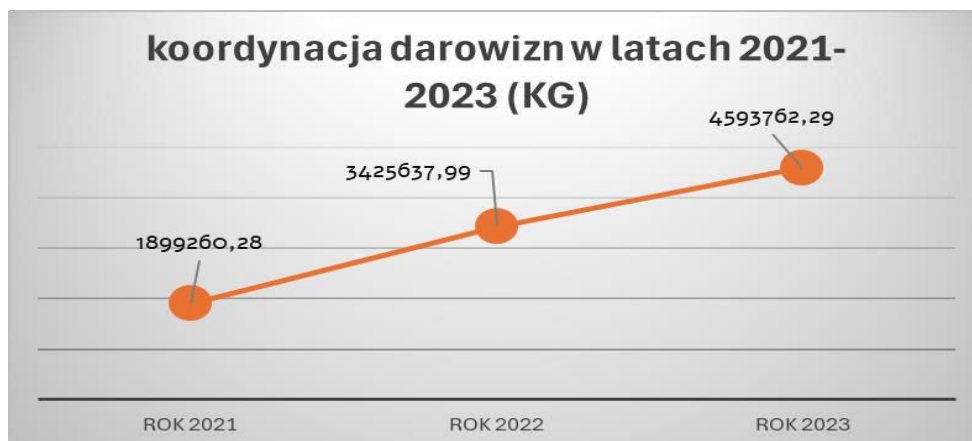
Opublikowano 8 newsletterów skierowanych do Banków Żywności, a bieżące informacje o działalności Federacji Polskich Banków Żywności były przekazywane przez dyrektorów Federacji.

5. Współpraca z producentami żywności

Koordinacja darowizn

W 2023 r. biuro FPBŻ skoordynowało odbiór darowizn w ilości:

4 593 762,29 kg [4593,76 Ton] o wartości 34 472 411,22 zł

Dodatkowo biuro FPBŻ koordynowało darowizny dedykowane wsparciu uchodźców z Ukrainy w ilości: 606 241,68 kg o wartości 10 009 179,91 zł

Transport

FPBŻ kontynuowała współpracę w zakresie transportu darowizn koordynując transport 1560 palet.

W tym: Raben – 837, DPD – 512, Nagel Group – 21

Fundusz Ratowania Żywności

W roku 2023 Banki Żywności korzystały z dofinansowania transportów produktów chłodniczych i mrożonych w ramach Funduszu Ratowania Żywności. Dofinansowano 48 transportów.

Kampania foodraisingowa

Zrealizowano dwie odsłony kampanii foodraisingowej, której celem było pozyskanie nowych darczyńców żywności na cele społeczne. W ramach cold mailingu skontaktowano się łącznie z 1 963 firmami i pozyskano 44 kluczowe kontakty biznesowe.

Współpraca z producentami

W 2023 roku przedstawiciel biura FPBŻ dwukrotnie uczestniczył w walnym zebraniu Polskiej Federacji Producentów Żywności Związku Pracodawców.

6. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 PP 2021 Plus

W 2023 roku w okresie 04-09.2023 w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2021 Plus realizowane były równoległe następujące działania:

- działania administracyjno – finansowe;
- dystrybucja żywności;
- działania towarzyszące.

6.1. Główne działania administracyjno-finansowe zrealizowane w roku 2023 r. w ramach POPŻ Podprogram 2021 Plus:

- prowadzenie konsultacji z Bankami Żywności, OPL, interesariuszami (udzielanie wsparcia merytorycznego w zakresie zapisów umowy, wytycznych IZ, zasad działania w Podprogramie 2021 Plus);
- składanie systematycznych zapytań do KOWR i MRiPS w kwestii zapisów wytycznych i umowy, stały kontakt przy realizacji POPŻ;
- przygotowanie i podpisanie umów oraz aneksów do umów z Bankami Żywności w ramach Podprogramu 2021 Plus oraz wzorów umów i aneksów umów do Banków Żywności z OPL;
- przygotowanie pełnej dokumentacji do realizacji Programu oraz ich monitoring;
- monitoring dystrybucji żywności do OPL, dokumentacja dostaw i weryfikacja stanu realizacji wskaźników dystrybucji i działań towarzyszących, koordynacja sprawozdań zgodnie z zapisami umów z KOWR;
- koordynacja wypłat do Banków Żywności z tytułu dofinansowania działań administracyjnych, transportu magazynowania i działań towarzyszących;
- wsparcie systemu Enova i jego użytkowników w ewidencji i raportowaniu żywności programu POPŻ;
- koordynacja zapotrzebowania związanego z potrzebą przesunięć żywności POPŻ pomiędzy poszczególnymi Bankami Żywności i opracowanie planu przesunięć;
- wyjaśnianie uwag pokontrolnych i przekazywanie informacji o wdrożeniach zaleceń pokontrolnych;
- Przeprowadzenie audytu wewnętrznego w 9 Bankach Żywności z zakresu ATM i DT. ;
- udział w spotkaniach w KOWR, MRiPS dotyczących wytycznych IZ;
- organizacja ogólnopolskiego spotkania informacyjnego dla Banków Żywności;
- organizacja szkoleń operacyjnych dla OPR, w tym webinarów on-line;
- uczestnictwo w seminariach i spotkaniach organizowanych przez MRiPS i KOWR;
- Kontynuacja wsparcia dla OPL w postaci narzędzia ewidencyjno-sprawozdawczego – „MAŁY POMOCNIK”;
- Kontynuacja komunikacji z OPR – INTRANET POPŻ 2014-2020 wraz z możliwością wymiany plików on-line.
- Przeprowadzono 9 monitoringów w Bankach Żywności weryfikujących poprawność realizacji programu POPŻ zgodnie ze standardami administrowania, magazynowania i transportu,
- Przeprowadzono 8 monitoringów z Bankach Żywności weryfikujących poprawność realizacji programu zgodnie ze standardem działań towarzyszących.

6.2. Dystrybucja żywności

W okresie kwiecień - wrzesień 2023 - 30 Banków Żywności przy współpracy z 1.327 organizacjami partnerskimi lokalnymi realizowały dystrybucję żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2021 Plus.

W ramach programu Banki Żywności przekazały **6.848 tony żywności o wartości 44.443.075,01 zł dla 492.828 osób** w formie **602.504 paczki żywnościowe** oraz **755.645 posiłków**. Zestaw produktów żywnościowych obejmował: m. in. Groszek z marchewką, makaron jajeczny, mleko UHT, szynkę wieprzową mieloną, cukier biały, olej rzepakowy.

6.3. Działania towarzyszące

Banki Żywności realizowały 5 rodzajów działań towarzyszących: warsztaty żywieniowo-dietetyczne, kulinarne, edukacja ekonomiczna, niemarnowanie żywności oraz inne działania aktywizujące.

W Podprogramie 2021 Plus FPBŻ zrealizowała łącznie 1.397 działań dla 18.839 osób.

Działania były realizowane na podstawie Wytycznych Instytucji Zarządzającej oraz wewnętrznych standardów Działań Towarzyszących oraz manuala dla trenerów. Standardy zostały opracowane przez dział edukacji przy wsparciu grupy roboczej POPŻ w celu usystematyzowania oraz standaryzacji działań edukacyjnych prowadzonych w BŻ. Manual dla trenera jest natomiast narzędziem stworzonym do wsparcia w procesie przygotowywania się na warsztaty. W założeniu oba te dokumenty będą dalej rozwijane na bazie doświadczeń koordynatorów oraz trenerów.

Wsparcie przy przystosowaniu warsztatów do warunków zdalnych:

- Realizacja szkoleń i webinarów nt. narzędzi do prowadzenia zdalnej edukacji.
- Odpowiadanie na indywidualne wyzwania przy zdalnych formach realizacji DT zgłaszane przez BŻ.

7. Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027

W 2023 roku w okresie 06-12.2023 w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc żywnościową 2021-2027 Podprogram 2023 realizowane były działania administracyjne, wdrożeniowe oraz szkoleniowe dla Banków Żywności i dla Organizacji Partnerskich Lokalnych :

- przygotowanie Oferty Konkursowej na wybór Organizacji Partnerskiej Ogólnopolskiej;
- prowadzenie konsultacji z Bankami Żywności oraz Instytucją Zarządzającą w kwestii zestawu artykułów spożywczych w ramach FEPŻ PP 2023;
- konsultacje z Instytucją Zarządzającą Wytycznych na realizację FEPŻ PP 2023;
- Zainicjowanie procesu i opracowanie techniczno-merytoryczne Aplikacji BEZ@ wspierającej działania administracyjne Banków Żywności oraz współpracujących z nimi organizacji lokalnych oraz równoległe przygotowanie narzędzia ewidencyjno-sprawozdawczego – „MAŁY POMOCNIK” dla OPL w ramach FEPŻ PP 2023;
- Przygotowanie i wdrożenie strony internetowej dedykowanej dla FEPŻ - Portalu informacyjnego dla osób potrzebujących i współpracujących z Bankami Żywności organizacji partnerskich i ośrodków pomocy społecznej: www.fepz.bankizywnosci.pl;
- Opracowanie i wdrożenie Wirtualnego Biura FEPŻ 2021-2027 wspierającego administracyjną realizację zadania przez FPBŻ;
- Przygotowanie i wdrożenie portalu do komunikacji FEPŻ - Banki Żywności INTRANET FEPŻ 2021-2027;
- Organizacja 2 spotkań on-line dla Banków Żywności, m.in. z Komunikacji i widoczności w ramach FEPŻ 201-2027;
- Realizacja szkoleń merytorycznych z FEPŻ dla Organizacji lokalnych współpracujących z Bankami Żywności z Olsztyna, Białegostoku, Radomia i Poznania;
- Wstępne opracowanie dokumentacji: Polityki Bezpieczeństwa Informacji i Dokumentacji Elektronicznej, Standardu Audytu Wewnętrznego;
- Opracowanie narzędzia wspierającego współpracę Banków Żywności z producentami żywności w ramach FEPŻ: Systemu Planowania Dostaw.

8. Rozwój działań edukacyjnych. Upowszechnianie wiedzy z zakresu żywności i żywienia

8.1. Projekt “Ekomisja w podstawówkach”

We wrześniu 2023 r. rozpoczęła się czwarta edycja projektu “Ekomisja” realizowanego w partnerstwie z firmą Lidl. Udział w projekcie zadeklarowało 552 szkół, które zadeklarowały udział 44 214 uczniów.

W tej edycji projektu powstawała strona internetowa projektu pod adresem: www.ekomisja.edu.pl

W ramach projektu powstało 8 scenariuszy lekcji w podziale na 0-4 klasa, w tym jedno na podstawie opowiadania Pani Magdaleny Jasny „Owocowe Spory” i 5-8 klasa. Dla starszych klas opracowano grę karcianą: Dietą do celu! Ogłosiliśmy ogólnopolski konkurs plastyczny. Zadaniem konkursowym było zilustrowanie opowiadania napisanego przez Panią Justynę Bednarek. Dostaliśmy ponad 500 prac, z których wybraliśmy 24 zwycięzców, których prace zilustrowały opowiadanie "Kosmiczna bajka o ciasteczkach” w trzech kategoriach wiekowych.

8.2. Projekt “Samorządy Nie Marnują”

W ramach projektu w 2023 roku skupiono się na wypracowaniu 2 lokalnych strategii ograniczenia marnowania żywności. W działaniu uczestniczyły Banki Żywności w Ciechanowie i Pile, które zrekrutowały 2 miasta chcące stworzyć taką strategię (Ciechanów i Wałcz). W miastach tych zostały powołane Zespoły Partycypacyjne, które zajęły się wypracowaniem strategii. Wypracowane strategie zostały zaprezentowane społeczności lokalnej podczas lokalnych konferencji i przesłane do Urzędów po koniec listopada, po przejściu procesu weryfikacji strategii, planowane do wdrożenia na początku 2024 r. Banki Żywności zrealizowały także kampanie edukacyjne o nazwie “dwa tygodnie niemarnowania” w 4 miastach: Ciechanowie, Mławie, Wałczu i Pile. W ramach kampanii odbyły się akcje informacyjne, warsztaty, happeningi, powstał mural w Pile na temat ograniczenia marnowania żywności.

Podczas spotkania prezesów i dyrektorów we wrześniu odbyła się prezentacja efektów projektu, Banki Żywności podzieliły się swoim doświadczeniem.

Odbyła się też konferencja online 22.11.2023 roku, w której uczestniczyło 309 osób. Cel konferencji: 1. poznanie aktualnych rekomendacji ekspertek i ekspertów w zakresie współpracy z lokalnymi samorządami; 2. zwiększenie wiedzy samorządów o działaniach w zakresie ograniczenia marnowania żywności; 3. prezentacja lokalnych programów ograniczania marnowania żywności.

W ramach projektu został opracowany Poradnik dla Rad Działalności Pożytku Publicznego na temat ograniczenia marnowania żywności, który został wysłany do Rad.

8.3. SUST-AID – projekt wspierający osoby pomagające żywnością

W 2023 roku odbyły się dwa spotkania partnerów, jedno w Wiedniu drugie na Cyprze. W tym roku skupiono się głównie na przygotowaniu materiałów edukacyjnych oraz platformy e-learningowej na której materiały będą udostępnione. Pracownicy Federacji byli odpowiedzialni za przygotowanie modułu dotyczącego postępowania z nadwyżkami żywności i przeciwdziałaniu marnowaniu żywności. Przygotowano także krótki film na temat sklepu społecznego, aby podzielić się dobrą praktyką z pozostałymi partnerami.

8.4 Ecoactive for planet – wsparcie trenerów w rozwoju ekologicznych kompetencji

W 2023 roku zakończył się projekt Ecoactive for planet, które głównym celem było wyposażenie trenerów i trenerki w niezbędną wiedzę, umiejętności oraz wartości i postawy, aby w jak najbardziej efektywny sposób aktywowali i inspirowali obywateli i obywatelki do działań na rzecz planety. W ramach projektu i z zaangażowaniem ekspertów z sieci banków wyprodukowano: zestaw scenariuszy ćwiczeń i zadań w tym karty storytellingowe, zestaw kompetencji, które powinien posiadać i rozwijać trener edukujący o ekologii, ale także aktywista lokalny, manual dla trenerów i trenerek oraz kodeks dla trenera pomagający prowadzić bardziej zrównoważone warsztaty. Opracowano także specjalnie dla Banków Żywności publikację "Czy Banki mogą być bardziej ekologiczne?", którą wraz z innymi materiałami upowszechniono w lutym na spotkaniu z trenerami działań towarzyszących.

8.5 Edukacja konsumentów w sieciach handlowych

FPBŻ była partnerem kampanii edukacyjnych, realizowanych przez takie sieci handlowe jak: Biedronka, Auchan, Netto, Makro, Stokrotka.

9. Zbiórki Żywności

W 2023 roku odbyły się dwie zbiórki żywności Federacji Polskich Banków Żywności.

Wielkanocna Zbiórka Żywności - odbyła się w dniach 24-25 marca 2023 r. W Wielkanocnej Zbiórce Żywności udział wzięły 21 Banki Żywności (Chojnice, Chorzów, Częstochowa, Elbląg, Gdańsk, Gorzów, Grudziądz, Kielce, Konin, Kraków, Olsztyn, Opole, Piła, Płock, Poznań, Radom, Siedlce, Słupsk, Suwałki, Szczecin).

Do zbiórki w 300 miastach dołączyło 1 500 sklepów, w których zebrano ponad 150 ton żywności przy wsparciu ponad 15 000 wolontariuszy.

W 2023 roku Federacja po raz dwudziesty siódmy koordynowała przygotowania i przebieg Świątecznej Zbiórki Żywności. Akcja została przeprowadzona w dniach 24-25 listopada 2023 r. na terenie ponad 2000 sklepów największych sieci handlowych oraz mniejszych, lokalnych sklepów w ponad 550 miastach, przy wsparciu około 28 000 wolontariuszy. W trakcie Świątecznej edycji Zbiórki Żywności pozyskano łącznie ponad 260 ton żywności przez 30 Banków Żywności, które wzięły udział w zbiórce (Chojnice, Chorzów, Ciechanów, Częstochowa, Elbląg, Gdańsk, Gorzów, Grudziądz, Kielce, Konin, Kraków, Lublin, Łódź, Nowe Bielice, Olsztyn, Opole, Piła, Płock, Poznań, Radom, Rzeszów, Siedlce, Słupsk, Suwałki, Szczecin, Tarnobrzeg, Tczew, Toruń, Warszawa, Wrocław).

Federacja koordynowała współpracę z sieciami handlowymi, występowała o przyznanie numeru zbiórki do MSWiA, akceptowała listy sklepów i prowadziła sprawozdawczość dla sieci oraz promocję akcji w sieciach.

Świątecznej i Wielkanocnej Zbiórce Żywności w sklepach towarzyszyła zbiórka na zakup żywności w charytatywnym sklepie online zbiorkazywnosci.pl. zebrano łącznie kwotę: 28 434 zł.

10. Inne działania

10.1. Działania bieżące / administracyjne

Prowadzenie bieżących działań, korespondencja z partnerami, urzędami, sprawozdawczość

10.2. Współpraca z FEBA:

- Współpraca w zakresie wypracowywania i prezentowania wspólnych stanowisk na arenie europejskiej, wymiany doświadczeń pomiędzy członkami FEBA, redystrybucji grantów i darowizn środków finansowych od partnerów biznesowych FEBA do Banków Żywności w Polsce;
- Prace przedstawiciela Zarządu FPBŻ - Katarzyny Bielawskiej - w pracach Zarządu FEBA (Board of Directors), który składa się z 11 dyrektorów, pochodzących z członków FEBA;
- Prace przedstawiciela biura FPBŻ - Łukasz Beier – w pracach zespołu roboczego FEBA “EU Working Group” podejmującego tematy związane z realizacją unijnych programów pomocy żywnościowej i legislacji unijnych dotyczących dystrybucji żywności na cele społeczne;
- Przedstawiciele Zarządu i biura FPBŻ wzięli udział w corocznej konwencji FEBA w Madrycie
- Przedstawiciele biura FPBŻ wzięli udział w spotkaniu: Communities of Practice Europejskiego Centrum Kompetencji w zakresie Innowacji Społecznych w obszarze: “Łączenie społeczności w czasie kryzysu: zapewnianie wsparcia materialnego grupom, które są najbardziej narażone na ryzyko”, zorganizowanym w Warszawie. Dla uczestników konferencji została zorganizowana wizyta studyjna w punkcie dystrybucyjnym „Pod parasolem”, kierowanym przez Bank Żywności SOS w Warszawie;
- Agregacja danych do raportów, w tym wyników ankiety z rocznej działalności Banków Żywności w Polsce.

10.3 Biuro Federacji:

W 2023 roku w biurze Federacji średnio zatrudnionych było 19 osób na następujących stanowiskach: dyrektor biura, dyrektorka ds. edukacji i rozwoju, dyrektor ds. administracyjnych i operacyjnych, specjalistka ds. administracji, specjalistka ds. finansów i rozliczeń, specjalista ds. komunikacji, specjalista ds. szkoleń i rozwoju zmienił stanowisko na specjalistę ds. fundraisingu, specjalistka ds. zbiorów żywności i obsługi administracyjnej grantów, specjalistka ds. szkoleń i rozwoju, koordynatorka projektów edukacji żywieniowej, koordynatorka projektów edukacyjnych, kierownik zespołu ds. sieci handlowych, koordynator ds. logistyki darowizn i ewidencji żywności, dwie osoby na stanowisku koordynatorka ds. darowizn, specjalista ds. obsługi administracyjnej programu POPŻ i FEPŻ, specjalista ds. operacyjnych programu POPŻ 2014-2020,

10.4. Zarząd Federacji i Walne Zebranie

Władze Federacji stanowią: prezes - Beata Ciepła, wiceprezysi: Wojciech Jaros i Błażej Krasoń, skarbnik Zarządu: Irena Ogonowska, sekretarz Zarządu: Katarzyna Bielawska.

Komisja Rewizyjna w składzie: Krzysztof Sokołowski, Norbert Kępiński, Joanna Tomaszczyk.

Zarząd obradował na 17 posiedzeniach, siedmiokrotnie podjęto uchwały w trybie obiegowym. W posiedzeniach zarządu uczestniczyli przedstawiciele Komisji Rewizyjnej.

W 2023 roku odbyły się dwa Walne Zebrania – planistyczne 16 marca oraz sprawozdawcze 28 czerwca.

10.5. Nagrody i wyróżnienia

15 listopada 2023 roku Federacja Polskich Banków Żywności została wyróżniona przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę nagrodą „Dla Dobra Wspólnego” w kategorii „Instytucja i organizacja”.